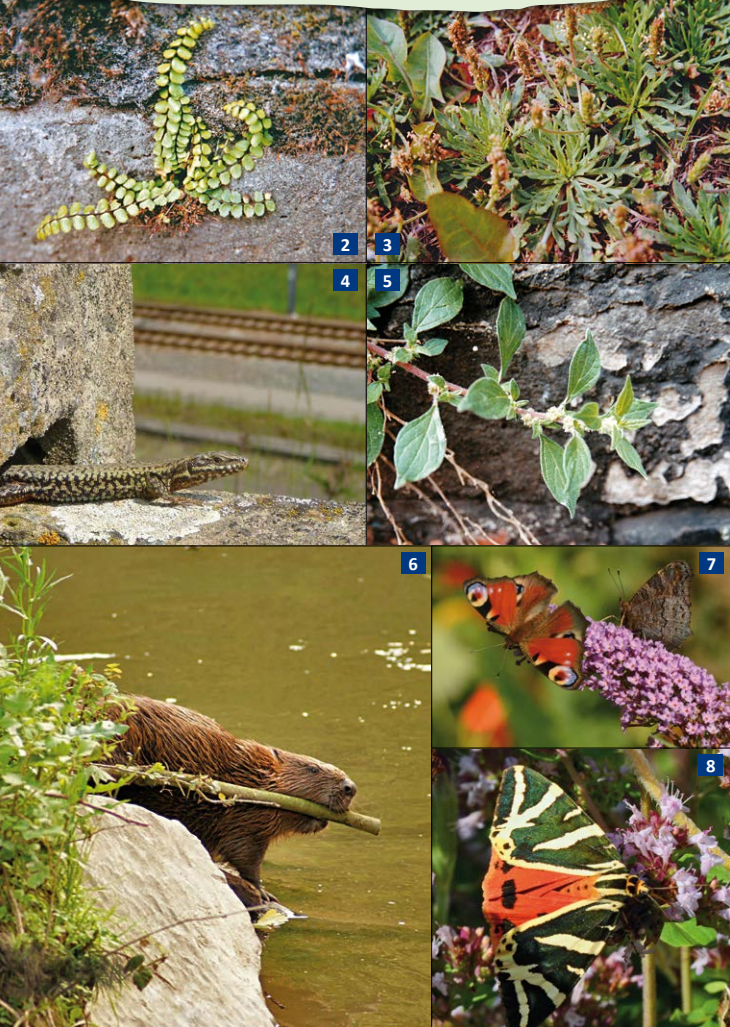

Een natuurlijke Dijle in Leuven vormt de verbinding tussen de natuurgebieden ten zuiden en ten noorden van de stad. Het project 'De Dijle levend door Leuven' is één van de acties die kaderen binnen het 'Charter voor Biodiversiteit' dat de stad Leuven samen met Natuurpunt ondertekende.

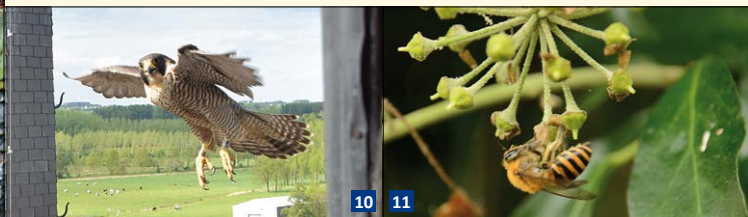

9

In Leuven kan je niet enkel genieten van het bruisende stadsleven, er valt in de binnenstad ook heel wat natuur te ontdekken. Sensationeel is het zomers beeld van door het luchtruim scherpende gierzwaluwen, met dank aan de nestkastenactie. In de stadstuinjes en parken gonst het vaak van bedrijvigheid: bijen, vogels en vlinders vinden er hun gading in de vele struiken, bomen en bloemperkjes. Op taluds, oevers en oude muren kan je bijzondere planten ontdekken. Boven Leuven, maar ook Aarschot, Tienen en Zoutleeuw jagen intussen terug slechtvalken op een prooi.

Er valt nog heel wat winst voor de natuur in de stad te behalen. Beheer de parken en groenzones op een ecologische manier. Bewaar de nog bestaande (klooster)tuinen in de stad. Voorzie meer openbaar groen en bomen(rijen), en behoud de solitaire, vaak monumentale bomen. Plan bij grote bouwprojecten meteen voldoende ecologisch verantwoorde groene zone in en promoot groendaken... Daar vaart de biodiversiteit wel mee, en meteen ook de leefbaarheid van de stad in tijden van klimaatopwarming.

- 1 Ook de weidebeekjuffer is een van de koesterburen van de stad. Foto Paul Van Nuffel
- 2 Steenbreekvaren verdraagt geen zon en vinden we enkel op de noordwand van de Dijlemuur. Foto Paul Van Nuffel
- 3 Hertshoornweegbree is een zoutminnend plantje dat thuishoort in schorre en slikke, maar het ook in steden goed dankzij het strooizout. Foto Paul Van Nuffel
- 4 Muurhagedis in Heverlee, liefhebber van (warme) steenhopen en muren, zeldzaam in Vlaanderen. Mark Lehouck
- 5 De zaden van glaskruid worden verspreid door mieren, die ze meenemen als hapje. Foto Paul Van Nuffel
- 6 Enkel jaren geleden dook zelfs de bever op in de Dijle in Leuven. Foto Paul Vranckx
- 7 De dagpauwoog is ook in stadstuinen een veel voorkomende vlinder. Foto Paul Van Nuffel
- 8 De Spaanse vlag is een nachtvlinder die ook overdag actief is en gekoesterd wordt door Leuven. Foto Paul Van Nuffel
- 9 Gierzwaluw. Foto Raymond De Smet
- 10 De slechtvalk nestelt meestal in nestkasten op kerktorens. Foto Luc Briers
- 11 Klimop is heel belangrijk voor bijen die nog laat in het jaar vliegen, zoals deze Klimopbij. Foto Paul Van Nuffel

Dijle en Sint-Geertruikerk in Leuven. Foto Paul Van Nuffel

De Dijle als levende rivier door Leuven

Natuurpunt Leuven en de inzet voor een levende Dijle

Open Dijle in Leuven. Foto Vincent D'Haese

Natuurpunt Leuven heeft sinds haar oprichting van het project 'De Dijle levend door Leuven' een speerpunt van haar werking gemaakt. Met acties pleitte Natuurpunt Leuven voor een open en levende rivier als deel van het stadslandschap, en dit bij elke gelegenheid, bij elk ruimtelijk plan en elke ruimtelijke uitvoering.

De Dijle leidde de voorbije eeuw in Leuven een bijna verborgen bestaan. De rivier werd als open riool overwelfd om

*Ook in andere steden worden rivieren open gelegd, o.a. de Demer in Diest.
Foto Vlaamse MilieuMaatschappij*

de stank af te sluiten. Het leverde ook plaatswinst op in het stadcentrum. In Leuven ging die trend door tot in de jaren '50 van de vorige eeuw.

Door het toenemend milieubewustzijn is het water intussen terug zuiverder geworden. Op verschillende plaatsen wordt bij mondesmaat de overwelfde Dijle terug open gelegd, wat de stad aantrekkelijker maakt.

Open rivieren als klimaatbuffer

Een levende rivier door de stad en ruimte voor water en natuur zal meer dan ooit nodig zijn als klimaatbuffer om verkoeling en dus de leefbaarheid van de stad te garanderen. Dat geldt evenzeer voor de Demer in Aarschot en Diest en de Gete in Tienen.

Een open en levende rivier over heel haar loop heeft een grotere buffercapaciteit om extreme waterstanden aan te kunnen en biedt opnieuw mogelijkheden om de stroomsnelheid van de rivier te gebruiken, nu niet voor het malen van graan zoals vroeger, maar voor de opwekking van elektriciteit. En hernieuwbare energie is meer dan ooit nodig.

Voorkomen van het hitte-eilandeffect

In de stad is het altijd enkele graden warmer dan op het platteland. In een hete zomer wordt de stad een hitte-eiland. Dat heeft te maken met de aanwezigheid van veel steen en weinig groen. Het verkeer is er ook drukker en dat stoot ook warmte uit. Dichte bebouwing neemt de warmte in zich op, en vooral 's avonds gloeit de stad nog na. Die nagloei kan neerkomen op een +8 graden verschil van de gemeten minimale temperatuur.

Klimaatverandering brengt meer hittegolven. Die zijn niet alleen onaangenaam, maar kunnen voor sommige bevolkingsgroepen, zoals voor ouderen, zelfs gevaarlijk uitpakken. Maar een temperatuur boven de 25° leidt bij iedereen tot hittestress: van slaapstoornissen tot het afremmen van de arbeidsproductiviteit. Meer stadsgroen en open water kunnen de oplossing zijn. De verdamping van groen en water zorgt voor verkoeling. En heeft veel meer voordelen dan andere maatregelen. Mensen voelen zich beter als ze zicht hebben op groen en toegang tot stadsgroen in hun buurt.

Alhoewel in de omgeving van de stad Leuven nogal wat groen aanwezig is, is het groentekort in de binnenstad zelf zeer groot. De woondichtheid is er 80 inwoners per ha (cijfer 2015), studenten niet meegerekend. Volgens de normen die het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen hanteert, betekent dat een tekort aan groen voor inwoners van ca. factor 10. Er is dus nog werk aan de winkel in Leuven om de stadskern klimaatproof te maken en leefbaar te houden.